

A pázsitra lépnek, ahol egymástól harminc méterre alacsony betonkémények állnak ki a földből. Az első kéményhez tartanak. Gázmaszkát csatolnak fel. Leemelik a kémény fedőlapját, az is betonból van. A dobozok egyikének patent tetejét beütik és tartalmát, egy babszem nagyságú, lila színű szemcsés anyagot szórnak be a nyíláson. A beszórt anyag cyclon, vagy chlór szemcsés formája, azonnal gázt fejleszt, amint a levegővel érintkezik! A földalatti helyiség lyukacsos bádogcsövein hullanak le. Ott a csőben maradványok nem szóródnak széjjel. A gáz azonban a lyukacsokon keresztül távozik és pillanatok alatt megtölti az emberekkel telt helyiséget. Öt perc alatt végez!

Minden transzporthoz jön a vörös kereszt autók. Kívülről hozza a gázt. A krematóriumban nincs soha készlet belőle. Aljas elővigyázatosság, de még aljabb az a tény, hogy a nemzetközi vörös kereszt jelzésével ellátott autók hozzák!

Öt percet vár még a két gázhóhér, hogy dolgukban biztosak legyenek. Cigaretta gyűjtanak és autójukba szállnak. Háromezer ártatlan embert öltek meg! [...]

Forrás: Dr. Nyiszli Miklós: Mengele boncolóorvosa voltam az auschwitzi krematóriumban. Budapest, 1994. Reprint, 32–35.

1. Milyen ideológiai alapjai és előzményei voltak az európai zsidóság elpusztítására irányuló törekvésnek? Milyen egyéb tényezők motiválták a nácikat e tettek végrehajtására? Mit említ a forrás?
2. Milyen eszközök és milyen eljárások mutatják, hogy ebben a táborban szervezett emberirtás folyt?
3. A forrás alapján keress választ arra, mivel érték el a fegyveres örök, hogy a nagy embertömeg lázongás és szélsőséges érzelmi kirohanás nélkül végrehajtsa akaratukat.
4. Milyen apró részletek utalnak a nácik mérhetetlen cinizmusára és kegyetlenségére?
5. Tudott-e a világ közvéleménye a haláltáborok létezéséről? Milyen óvintézkedéseket vezettek be a németek azért, hogy álcázzák a haláltábor létezését.
6. A forrás szerzője, Nyiszli Miklós, szintén deportált zsidó, az auschwitzi tábor hírhedt orvosának, dr. Mengelének volt a segédje. Kiolvasható-e a forrásból az ő állásfoglalása a kérdéssel?
7. Értékelj a zsidó holocaust tényét mint világtörténelmi tanulságot az eljövendő nemzedékek számára!

9. ANNE FRANK NAPLÓJÁBÓL: ÉLET A NÉMETEK ÁLTAL MEGSZÁLLT HOLLANDIÁBAN

1944. március 29. szerda

Drága Kitty!

Tegnap este az Oranje-rádióban Bolkenstein úr megemlítette, hogy a háború után összegyűjtenek majd minden háborús naplót és levelet. Erre persze itt mindnyájan ugrattak a naplóm miatt. Képzeld csak, milyen érdekes volna, ha megírnám a hátsó traktus⁷ regényét. A cím után azt hinnék, hogy detektívregényről van szó.

Azonban beszéljünk komolyan. Egészen érdekes volna tíz évvel a háború után megírni, hogyan éltünk, ettünk és mi mindenről beszéltünk itt mi, zsidók.

⁷ Utalás arra, hogy Anna két évet élt a család raktárában, egy könyvespolc mögött a számára kialakított búvóhelyen.

Bár neked már rengeteget írtam, mégis néhány részletét ismered csak itteni életünknek.

Például, hogyan rettegtünk, mi, nők, a múlt vasárnap, amikor háromszázötven angol repülőgép fél millió kilogramm bombát dobott le Ijmuidenre⁸. A házak úgy inogtak, mint fűszálak a szélben. Hát még a sok járványos betegség! Minderről sejtelmes sincsen. Ha mindent el akarnék mesélni töviről hegyire, reggeltől estig csak írhatnék. Az emberek sorba állnak főzelékért és minden egyébért, az orvosok nem látogathatják betegeiket, mert minduntalan ellopják járműveiket. Rengeteg a betörés és a lopás. Érthetetlen, mi lelta a holland népet, hogy egyszeriben ennyien adták lopásra a fejüket. Tizenegy, sőt nyolcéves kisgyerekek betörnek a házak ablakait s mindent elvisznek, ami csak elmozdítható. Az emberek öt percre sem merik őrizetlenül hagyni a lakásukat, mert mihelyt kiteszik a lábukat, máris kifosztják őket. Az újságok naponta közölnek hirdetéseket, amelyekben jutalmat ígérnek azoknak, akik visszaadják az ellopott írógépeket, perzsaszőnyeget, villanyórát, szöveteket és egyéb holmit. Vannak, akik leszerelik az utcai villanyórát, s a telefonfülkék berendezéseit elviszik az utolsó szál drótig. A lakosság hangulata nem lehet valami bizakodó; mindenkinek korog a gyomra, s a heti fejadag a pótkávé kivételével két napra sem elegendő. Az invázió pedig késik, s a férfiakat Németországba hurcolják. A gyerekek betegek vagy rosszul tápláltak, s mindenkiről lerongyolódik a ruha meg a cipő.

Egy pár cipő talpalásáért feketén hét forint ötvenet kérnek, de a cipészek így is alig akarnak új munkát elvállalni, vagy pedig négy hónapig kell várni egy talpalásra s még jó, ha addigra el nem vész a cipő.

Egy nagy szigorúbb rendszabályokat alkalmaznak a lakossággal szemben, annál több szabotázst követnek el a hatóság ellen. Az élelmiszerjegy-elosztó hivatal, a rendőrség és a köztisztviselők zöme támogatja a népet, egy részük azonban besúgó, és sokakat juttat börtönbe. Szerencsére a holland lakosságnak csak csekély százaléka pártolt át az ellenséghez.

Anned

Forrás: Anne Frank naplója. In: Anne Frank és Dawid Rubinowicz naplója. Budapest, 1962. 188–189.

1. Mit tudunk meg a részlet alapján Anne Frankról?
2. Milyen hétköznapi gondokat említ meg naplójában Anne?
3. Hogyan változtak meg az emberek erkölcsi a háború alatt?
4. Vannak-e Annénak személyes problémái és félelmei?
5. Kitér-e Anne a nagypolitika eseményeire?
6. Hogyan látja az író a megszállás és az őket kiszolgáló apparátus helyzetét?
7. Nézz utána, ki volt Anne Frank, hol töltötte a második világháború éveit, és mi történt vele!

⁸ Ijmuiden: kisváros Hollandiában az Északi-tenger partvidékén. Innét indul ki az Amszterdamot a tengerrel összekötő csatorna, ezért a városnak fontos közlekedési és stratégiai szerepe volt.